

HIRSIZLIK SUÇUNDA FİİLİN TEKLİĞİNİN BELİRLENMESİ SORUNU

THE PROBLEM OF DETERMINING THE SINGLE ACT IN THEFT

Fulya KORKMAZ*

Özet: Ceza normunu ihlal eden tek bir hareketin birden çok kişiye yönelik olması ve kanunun aynı hükmünü ihlal etmesi halinde, kural olarak mağdur sayısınca suçtan söz edilir. Buna karşın öyle suçlar vardır ki suçla ihlal edilen varlık veya menfaatin hamilinin bir veya birden çok kişi olması halinde bile bir suç oluşur. Yani bazı suçlar, hareketin tekliği ve mağdurun çokluğuna rağmen tek bir suç teşkil etmeye devam ederler. İşte hırsızlık suçu bakımından da durum böyledir. Buna göre failin, tek bir hareketi ile birden çok kişinin taşınır malını yarar sağlamak amacıyla bulunduğu yerden alması halinde ortada birden çok mağdur bulunmasına rağmen tek bir hırsızlık suçundan söz edilir. Bu çalışmada, hırsızlık suçunda malın bulunduğu yerden alınması şeklindeki tipik hareketin tekliği ve mağdurun çokluğuna rağmen neden tek bir hırsızlık suçunun meydana geldiği hususunun teorik nedenleri ele alınmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Fiilin Tekliği, Hırsızlık, Hırsızlık Suçunda Tek Fiil

Abstract: If a single act that violates the penalty norm is against more than one person and violates the same provision of the law, as a rule, the number of victim is equal to the number of crime. On the other hand, there are such crimes that constitute a single crime even if the holder of the protected legal entity or interest is one or more than one person. Thereby, some crimes continue to constitute a single crime despite the single movement and the multiplicity of victims. This is also the case in terms of theft. In this crime, if the perpetrator appropriates the movable property of more than one person from its place in order to derive benefit, a single theft occurs despite the presence of more than one victim. In this study; it will be discussed the theoretical reasons of why a single theft occurs despite one typical act of taking the property from where it is located and the multiplicity of victims.

Keywords: Single Act, Theft, Single Act in Theft

* Dr., Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı, fulyakorkmaz_88@hotmail.com, ORCID 0000-0002-5800-9812, Makalenin Gönderim Tarihi: 24.08.2020, Kabul Tarihi: 24.08.2020

I. Hırsızlık Suçuna İlişkin Genel Açıklamalar

Hırsızlık suçu, uygulamada en çok karşılaşılan suçlardan biri olmasının yanı sıra doktrinde de en çok tartışılan suçlardan biridir.¹ Hırsızlık suçuna ilişkin tartışmalar, çalışmamızın konusu olan fiilin tekliği-çokluğu meselesi üzerinde yoğunlaşmaktadır.

Hırsızlık suçu, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda (TCK) "Kişilere Karşı Suçlar" arasında "Malvarlığına Karşı Suçlar" başlığı altında 141. maddede şu şekilde düzenlenmiştir: "Zilyedinin rızası olmadan başkasına ait taşınır bir malı, kendisine veya başkasına bir yarar sağlamak maksadıyla bulunduğu yerden alan kimseye bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası verilir". Bu suçun suç genel teorisi bakımından pek çok açıdan tartışmaya değer yönü bulunmaktadır. Ancak bu çalışmada yalnızca hırsızlık suçunda fiilin tekliği konusu ele alınacağından, suça ilişkin genel açıklamalar arasında konuyla bağlantılı olan birkaç hususa değinilecektir.

Öncelikle belirtelim ki; hırsızlık suçunu öngören norm ile kişilerin taşınır malları üzerindeki zilyetlikleri korunmaktadır. Dolayısıyla, bu suçun hukukî konusu zilyetliktir ve suçun mağduru da taşınır malın zilyedisidir.² O halde, taşınır zilyetliğinin ne anlama geldiği bu suç yönünden önem arz eder.

Türk Medeni Kanunu'nun 973. maddesinde zilyetlik; "bir şey üzerinde fiilî hâkimiyeti bulunan kimse onun zilyedisidir" şeklinde tanımlanmıştır. Bu tanımdan yola çıkarak zilyetliğin şey üzerinde fiilî hâkimiyet olduğunu söylemek mümkündür. Ancak özel hukukta zilyetlik için fiilî hâkimiyetin yanı sıra taşınır mala zilyet olma iradesi de aranmaktadır.³ Oysaki zilyetlik, ceza hukukunda basit bir fiilî hâkimiyet olarak korunmaktadır.⁴ Zilyet olma iradesinin aranması halinde, özellikle güveni kötüye kullanma suçu neredeyse hiçbir zaman oluşmaz. Şöyle ki; kütüphaneden kitap alan öğrencinin, otelde

¹ Giovanni Giurati, *Trattato di Diritto Penale, Delitti Contro la Proprietà*, Volume XI, Milano, 1913, s.309.

² Nevzat Toroslu, *Ceza Hukuku Özel Kısım*, Savaş Yayınevi, Ankara, 2019, s. 134-135.

³ Kemal Oğuzman/Özer Seliçi/Saibe Oktay Özdemir, *Eşya Hukuku*, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2009, s. 50-52.

⁴ Nevzat Toroslu, *Cürümlerin Tasnifi Bakımından Suçun Hukukî Konusu*, Savaş Yayınevi, Ankara, 2019, s. 323-324.

valizleri taşıyan görevlinin, evde çalışan hizmetçinin, arabanın anah-tarını teslim alan valenin şeyin zilyedi olmadıklarına, yalnızca şeyi elde bulunduran kişiler olduklarına şüphe yoktur. Bu kişilerin aynı hak sahibinin gözetim ve denetimi olmaksızın şey üzerinde tasarrufta bulunmaları halinde, işledikleri fiil güveni kötüye kullanma suçunu oluşturur. Eğer bu kişilerin özel hukuktaki anlamıyla malın zilyedi olmaları aranır, bu durumda işledikleri fiil hırsızlık suçuna vücut verir. Bu nedenle, ceza hukukunda zilyetliği “fiilî hâkimiyet” ile sınırlı olarak tanımlamak tüm bu sorunları çözmektedir.⁵

Öte yandan, hırsızlık suçunun maddî konusunu “başkasına ait taşınır bir mal” oluşturmaktadır.⁶ O halde, taşınır mal fail dışında bir kişiye ait olmalıdır.⁷ Bu suçun fiil unsuru ise “malın bulunduğu yerden alınması”dır. Malın bulunduğu yerden alınması ile kast edilen; başkasının zilyetliğini ortadan kaldırmaktır. Dolayısıyla, failin başka şekilde eline geçirdiği malı iade etmemesi bu suça vücut vermez. Malın bulunduğu yerden alınmasıyla, yani başkasının zilyetliğinin ortadan kaldırılmasıyla bu suç tamamlanır.⁸ Bu suç, sırf davranış suçudur⁹ yani bu suç yönünden dolandırıcılık ve mala zarar verme suçlarında olduğu gibi davranışın doğal bir sonucu bulunmamaktadır.¹⁰ Dolayısıyla, tipik ipotez bir hareketten (başkasına ait taşınır malın bulunduğu yerden alınmasından) ibarettir.¹¹

Hemen belirtelim ki hırsızlık suçu özel kast ile işlenebilen bir suçtur. Özel kast; failin taşınır malı “yararlanmak maksadıyla” bulunduğu yerden almasıdır. Bu itibarla, zarar vermek maksadıyla başkasına ait bir malı tahrip eden bir kişi hırsızlık suçunu değil, mala zarar verme suçunu işlemiş olur.¹²

⁵ Francesco Antolisei, *Manuale di Diritto Penale, Parte Speciale-I*, Giuffrè Editore, Milano, 2016 s. 395-398; Zeki Hafızoğulları/Muharrem Özen, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Kişilere Karşı Suçlar*, US-A Yayıncılık, Ankara, 2016, s. 317-318.

⁶ Toroslu, *Özel Kısım*, s. 135

⁷ Antolisei, *Parte Speciale-I*, s.382-385; Hafızoğulları/Özen, *Kişilere Karşı Suçlar*, s.307; Mahmut Koca/İlhan Üzülmöz, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Adalet Yayınevi, Ankara, 2018, s. 566.

⁸ Toroslu, *Özel Kısım*, s. 136-137.

⁹ Koca/Üzülmöz, s. 571.

¹⁰ Dolandırıcılık ve mala zarar verme suçları, sonuç suçlarıdır (Nevzat Toroslu/Haluk Toroslu, *Ceza Hukuku Genel Kısım, Savaş Yayınevi*, Ankara, 2019, s. 144).

¹¹ Sırf davranış suçlarında tipik ipotez bir hareket veya ihmalden ibarettir (Toroslu/Toroslu, s. 144).

¹² Toroslu, *Özel Kısım*, s. 139.

Hırsızlık suçunun maddî unsurunu ve mağdurunu belirledikten sonra, çalışma kapsamında sorulması gereken soru şudur: Taşınır malın zilyedi hırsızlık suçu yönünden mağdur olduğuna göre, birden çok taşınır malı çalan failin ceza normunu ihlal eden tek bir hareketinin bulunması ve taşınır malların zilyetlerinin farklı kişiler olması halinde, tek bir hırsızlık suçu mu yoksa mağdur sayısınca hırsızlık suçu mu oluşur?

Doktrin ve uygulamanın genel kabulü; bir emanetçide veya konutta bulunan eşyaların farklı kişilere ait olması ve bunların birlikte çalınması halinde, bu eşyalar üzerinde müşterek zilyetliğin bulunduğu gerekçesiyle, tek bir hırsızlık fiilinin meydana geldiği yönündedir.¹³ Belirtelim ki; bu gibi durumlarda tek bir hırsızlık fiilinin varlığı konusunda bir şüphe yoktur, fakat müşterek zilyetlik tek bir hırsızlık fiilinden söz etmek için her zaman yeterli bir argüman oluşturmamaktadır. Gerçekten de müşterek zilyetlikten söz edilmesinin mümkün olmadığı durumlarda, hareketin tekliğine rağmen birden çok hırsızlık fiilinden mi söz edilmesi gerekecektir? Örneğin; zilyetliğin bir kimseye devredilmediği açık bir yerde bırakılan eşyaların, tek bir hareketle çalınması halinde malik sayısınca mı hırsızlık suçundan söz edilmelidir?¹⁴ Bize göre, bu iki durum arasında bir fark bulunmamaktadır. Her iki halde de tek bir hırsızlık fiilinden ve dolayısıyla tek bir hırsızlık suçundan söz edilmelidir. Çalışmamızın amacı, neden bu ve benzer durumlarda tek bir fiilin meydana geldiğini teorik bir temele dayandırmaya çalışmaktır.

¹³ İzzet Özgenç, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 14. Bası, Seçkin Yayınevi, 2018, s. 621-624; Koca/Üzülmez, s. 620-621.

“Ayrıntıları Ceza Genel Kurulu’nun 06.10.2015 tarih, 2014/2-208 Esas ve 2015/304 Karar sayılı ilamındaki “Çalınan eşyalar farklı kişilere ait olsa bile aynı konuttan, aynı zaman diliminde çalınan bu eşyalar üzerinde konutu birlikte kullanan mağdurların müşterek zilyet durumunun söz konusu olacağı, eylemin tek bir hırsızlık suçunu oluşturacağı” ilkesi gereği; eylemin tek hırsızlık suçunu oluşturacağı gözetilmeden, yazılı şekilde 5237 sayılı TCK’nın 43. maddesinden uygulama yapılması suretiyle sanık hakkında fazla ceza tayini, Yargıtay 17. CD, 2019/350 E., 2019/7372 K., <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemci-Web/>, Erişim tarihi: 20.03.2020.

¹⁴ Özgenç, böyle bir durumda hukukî anlamda tek bir fiil olduğunu ve bu nedenle aynı nevi’den fikrî içtima hükümlerinin uygulanması gerektiğini belirtmiştir. Yazara göre; mülkiyet veya zilyetlik devredilmeksizin ya da hırsızlığa karşı herhangi bir tedbir alınmaksızın bir yerde bırakılan eşyaların (örneğin camide ibadet sırasında bırakılan ayakkabıların) çalınması halinde, hırsızlık suçu tek bir fiille birden çok kişiye karşı işlenmiş olacağından, TCK m. 43/2 uygulanmalıdır (Özgenç, s. 622).

II. Davranış ve Fiil Kavramları ile Fiilin Tekliğini-Çokluğunu Belirleyen Kriterlerin Hırsızlık Suçu Bakımından Açıklanması

A. Davranış, Fiil

Hırsızlık suçu bakımından fiilin tekliğini ele almadan önce, davranış ve fiil kavramlarını açıklamak gerekmektedir. Zira bu kavramların kanunda bazı durumlarda birbiri yerine veya aynı anlama gelecek şekilde kullanıldıkları görülmektedir.¹⁵ Ancak söz konusu kavramlar farklı anlamları içerdikleri gibi, her biri ceza hukukunda farklı sonuçlara da neden olmaktadır. Bu nedenle, öncelikle bu kavramların ceza hukukundaki anlamlarını ortaya koymak uygun olacaktır.

Modern ceza hukuku bakımından suç, kaynağını insandan alan bir fiilden oluşmaktadır. Kaynağını insan dışındaki canlı veya cansız varlıklardan alan fiiller ise insana yüklenebilmeleri halinde ceza hukukunu ilgilendirir.¹⁶ Fiil, suçun maddî unsurunu oluşturur. Fiilden söz edebilmek için bazı objektif unsurların varlığı gereklidir.¹⁷ Bu unsurlar, suçun analitik incelenmesi konusunda doktrinde yer alan farklı görüşlere göre farklı şekillerde gruplandırılabilir.¹⁸ Şöyle ki suçun iki genel kurucu unsurunun bulunduğunu kabul eden teoriye göre suç, maddî ve manevî unsur olmak üzere iki kurucu unsurdan oluşmaktadır.¹⁹ Suçun maddî unsuruna vücut veren fiil ise pozitif ve negatif iki unsurdan oluşmaktadır. Pozitif unsurlar, başka deyişle, bulunması gerekli olan unsurlar; davranış, sonuç ve bunlar arasındaki nedensellik bağıdır. Bulunmaması gereken unsurlar, yani negatif unsurlar ise hukuka uygunluk nedenleridir.²⁰

¹⁵ Örneğin; TCK m. 43/2'deki "tek bir fiil" ibaresi "tek bir hareket" olarak anlaşılmaktadır (Nevzat Toroslu/Yüksel Ersoy, "Kanunlaşmaması Gereken bir Tasarı", TBB, Türk Ceza Kanunu Reformu, İkinci Kitap, (Makaleler, Görüşler, Reformlar), TBB Yayınları: 71, Ankara, 2004, s. 13; Toroslu/Toroslu, s. 364).

¹⁶ Mantovani, *Diritto Penale, Parte Generale*, IX Edizione, Cedam, 2015, s. 119; Toroslu/Toroslu, s. 131.

¹⁷ Toroslu/Toroslu, s. 131.

¹⁸ Suçun analitik incelenmesi konusunda bakınız: Nurullah Kunter, *Suçun Maddî Unsurları Nazariyesi*, İsmail Akgün Matbaası, İstanbul, 1954, s. 3 vd.; Uğur Alacakaptan, *Suçun Unsurları*, Sevinç Matbaası, Ankara, 1975, s. 8 vd.

¹⁹ Mantovani, s.101, 102; Francesco Antolisei, *Manuale di Diritto Penale, Parte Generale*, Giuffrè Editore, Milano, 2003, s. 214; Eugenio Florian, *Parte Generale del Diritto Penale, Terza Edizione, Rinnovata, Volume I*, Casa Editrice, Dottor Francesco Vallardi, Milano, 1926, s. 368; Vincenzo Manzini, *Trattato di Diritto Italiano*, UTET, Torino, 1961, s. 608; Francesco Carrara, *Programma del Corso di Diritto Criminale, Parte Generale, Vol. I*, Casa Editrice Libreria "Fratelli Cammelli" (Raffaello Conti, Proprietario), Firenze, 1897, s. 94.

²⁰ Toroslu/Toroslu, s. 131-132.

Suçun üç kurucu unsurunun bulunduğunu kabul eden ve dolayısıyla suçu “hukuka aykırı ve kusurlu bir insan fiilidir” şeklinde tanımlayan diğer teoriye göre ise; fiilin varlığı için davranış, sonuç ve bunlar arasındaki nedensellik bağının bulunması yeterlidir. Hukuka uygunluk nedenleri fiilin bir olumsuz unsurudur, aksine hukuka aykırılık suçun kurucu bir unsurudur.²¹ Esasen her iki teoride de suçun bir maddî bir de manevî unsuru olduğu kabul edilmektedir, ancak bunlar hukuka aykırılığın suçun unsuru olup olmadığı konusunda birbirlerinden ayrılmaktadırlar.

Fiilin unsuru olan davranış, ceza hukuku bakımından daima dış dünyada ortaya çıkan insan bir davranışdır. Her ne kadar genel anlamda davranış (felsefî, etik, psikolojik ve fizyolojik açıdan) kişinin dış dünyada gerçekleşen davranışları kadar psişik davranışlarını (his, düşünce, istek, arzu, kişisel durumlar) içerse de insanın iç dünyasına ilişkin davranışları objektif esasa dayalı ceza hukukunda “davranış” olarak kabul edilemez, cezalandırılmaz. O halde insandan kaynaklanan psişik davranış niteliğindeki davranışlar, ceza hukukunun konusunu oluşturmaz.²² Belirtmek gerekir ki, aksi yönde tartışmalar olmakla birlikte, ceza hukukunda davranışsız bir suçun varlığından da söz edilemez.²³ Zira normun ihlal edildiğinden ve dolayısıyla suçtan söz edebilmek için mutlaka bir insan davranışının gerçekleşmesi gerekir.²⁴

Davranış, yapma ve yapmama şeklinde ortaya çıkabilir. İlk durumda hareketten, ikinci durumda ise ihmalden söz edilir. Her ikisi de kişinin iradesinin ortaya çıkış şeklidir. Fakat ihmal hareketin tam zıddıdır ve bu dahi insanın dışa yansıyan bir davranışdır.²⁵

²¹ Giacomo Delitala, “il Fatto” nella Teoria Generale del Reato, Cedam, Padova, 1930-VIII, s. 13 vd.; Giuseppe Maggiore, Principi di Diritto Penale, Vol. I: Parte Generale, Nicola Zanichelli Editore, Bologna, 1937-XV, s. 191; Biagio Petrocelli, Principi di Diritto Penale, Corso di Lezione Universitarie, Introduzione-la Norma Penale-il Fatto, Vol. 1, Cedam, Padova, 1943, s. 280-281; Giuseppe Bettiol, Diritto Penale, Parte Generale, Nona Edizione, Cedam, Padova, 1976, s. 196 vd.; Giovanni Fiandaca/Enzo Musco, Diritto Penale Parte Generale, Quinta Edizione, Zanichelli Editore, Bologna, 2007, s. 176-177.

²² Mantovani, s. 119; Antolisei, s. 220; Toroslu/Toroslu, s. 133. Bu konuda detaylı bilgi için bakınız: Antolisei, L’azione e l’evento del Reato, Milano, 1928.

²³ Bu konudaki tartışmalar için bakınız: Kunter, s. 12-13.

²⁴ Toroslu/Toroslu, s. 134.

²⁵ Antolisei, s. 221; Toroslu/Toroslu, s. 133.

Doğalcı anlamda “hareket”²⁶, insan vücudunun dış dünyada algılanabilen faaliyetidir. Şöyle ki “irade, harekete geçirici sinirleri uyarır ve bunlar da kasları faaliyete geçirir”. Süjenin iradesi bu faaliyetle açığa çıkar. El, kol, bacak gibi organlar insanın dışa yansıyan davranışlarını gerçekleştirmesini sağlar yani hareket bunların yardımıyla gerçekleşir.²⁷ Bunun yanı sıra bir kas faaliyetinin sonucu olarak ortaya çıkan konuşmak da harekettir. Öyle ki bir bakışla da dış dünyada bazı sonuçların meydana gelebileceği düşüncesiyle, bunun dahi hareket olduğu ifade edilmektedir.²⁸ Bu itibarla, “hareket”, davranışın “yapma” biçiminde ortaya çıkışı olup, fiilin bir unsurudur ve fiille aynı anlamda kullanılması kimi zaman farklı sonuçlara neden olabilmektedir. Ancak hırsızlık bir sırf davranış suçu olduğundan yani hareketin doğal bir sonucu bulunmadığından,²⁹ bu suç bakımından fiil, tipik hareketten ibarettir. Bu ise “başkasına ait taşınır malın bulunduğu yerden alınması”dır.

B. Hareketin ve Fiilin Tekliğinin Tespiti, Suç Sayısının Belirlenmesi

Davranışa bağlı olarak ortaya çıkan doğalcı anlamdaki sonuç sayısı, fiil sayısının belirlenmesi bakımından yeterli olmaktadır.³⁰ Ancak fiil sayısı her zaman suç sayısını belirlemez. Şöyle ki fikrî içtimada fail işlediği bir fiil ile kanunun farklı hükümlerini ihlal etmekte ve tek bir fiil iki farklı suça vücut vermektedir. Bu nedenle fiil sayısı tek olsa bile suç birden çok olabilir.³¹ Bunun yanı sıra tek bir davranış nedensel açıdan birden çok sonuca sebep olabilir. Yani tek bir davranış birden çok fiile ve dolayısıyla birden çok suça vücut verebilir.³² Ayrıca, öyle suçlar vardır ki, bunlarda mağdur sayısı birden çok olsa da hem hareket hem de fiil tek olabilir.³³ Belirtilen nedenlerle, suç sayısının belirlenmesinde hareket ve/ya fiil sayısının ölçüt alınması yanıltıcı olmaktadır. Suç sayısının belirlenmesinde kabul edilmesi gereken ölçüt, “normun ihlali” olmalıdır.³⁴

²⁶ Bu konuda detaylı bilgi için bakınız: Kunter, s. 21 vd.

²⁷ Antolisei, s. 223; Toroslu/Toroslu, s. 135.

²⁸ Mantovani, s. 125; Toroslu/Toroslu, s. 135.

²⁹ Koca/Üzülmez, s. 571.

³⁰ Toroslu/Toroslu, s. 369.

³¹ Kayıhan İçel, Suçların İçtiması (Genel Bilgiler-Fikrî İçtima-Müteselsil Suçlar-Görünüşte İçtima), Sermet Matbaası, İstanbul, 1972, s. 40.

³² Toroslu/Toroslu, s. 369.

³³ Mantovani, s. 461-462.

³⁴ Suç sayısının belirlenmesi konusunda bakınız: İçel, s. 38-41.

Madem ki hareket, fiilin pozitif unsuru olan davranışın (suçun ikili ayrımı benimsendiği takdirde) “yapma” biçimidir ve hırsızlık suçunda fiil unsuru tipik hareketten ibarettir, hırsızlık suçunda hangi hallerde tipik tek bir hareketin varlığından söz edilir? Ancak bundan önce tartışılması gereken tüm suçlar yönünden hareketin tekliğinin nasıl belirleneceği sorunu dur.

Belirtelim ki hareket, çoğunlukla vücudun tek bir faaliyeti olarak değil, birden çok faaliyetinin bütünü olarak ortaya çıkar. Birden çok faaliyetin bütünü olarak ortaya çıktığında, hareketin sayısını belirlemek daha da önem arz eder. Zira bu husus suç sayısını da etkilemektedir. Ceza hukukunda hareket, şuurulu ve irade sahibi insanın belli bir hedefe yönelik faaliyetidir. Bilinçli bir hedefe yönelik faaliyetlerin aynı zamanda gerçekleşmesi yani aralarında uzun bir zaman aralığının olmaması, bu faaliyetlerin bir bütün olarak kabul edilmesini gerektirir. O halde hareket, bir bütün olarak kabul edilen bu faaliyetlerden oluştuğunda taktır. Örneğin; failin öldürmeyi hedeflediği kişiyi birden çok bıçak darbesiyle yaralaması halinde darbe sayısınınca hareketten değil, tek bir hareketten ve tek bir fiilden söz edilir.³⁵ Aynı şekilde hırsızlık suçunu işleyen bir kişinin mağdurun evinden birden çok eşyasını çalması, otomobil anahtarını çalıp hemen peşinden park yerinde bulunan otomobili çalması gibi hallerde tek bir hareketten ve tek bir hırsızlık suçundan söz edilir.³⁶ Çünkü her iki durumda da dış faaliyetlerin tümü hem aynı hedefe yöneliktir hem de aynı zaman diliminde gerçekleşmiştir.³⁷

Buna karşılık dış faaliyetlerin “bilinçli bir hedefe yönelik” olmasını taksirli suçlarda aramak mümkün değildir. Zira, taksirle işlenen

³⁵ Antolisei, s. 223-224; Toroslu/Toroslu, s. 135-136.

³⁶ “Somut olayda, sanığın bir apartmanın üçüncü katında oturan yakınının evine penceresinden girerek para ve bir kısım eşya ile birlikte aldığı otomobil anahtarıyla evden çıkıp hemen evin önünde otoparkta bulunan aracı çalması eyleminde, araya zaman aralığı girmediği ve fiilin kesintiye uğramadan devam ettirildiği gözetildiğinde, zincirleme suç hükümlerinin uygulama yerinin bulunmadığı, sanığın eyleminin bütün halinde tek bir hırsızlık suçunu oluşturduğu, suça vasıf verilirken eylem bütünlüğü içindeki en ağır niteliğe dayanılması İcap ettiği, yerel mahkemece bozma üzerine yeni hüküm kurulurken oluşum bütünlüğünün gözetilerek Kanunun 61. maddesince temel cezanın tespitinin uygun olacağı”, Yargıtay CGK, 2007/6-195 E., 2007/197 K., <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/pf/sorgula.xhtml>, Erişim tarihi: 28.03.2020.

³⁷ Zeki Hafızogulları/Muharrem Özen, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, US-A Yayıncılık, Ankara, 2019, s. 172.

suçlarda belli bir hedeften söz edilemez. Bu nedenle, failin birden çok faaliyetini ceza hukukunda tek bir hareket haline getiren ve tüm suçları kapsayan ölçütü şu şekilde belirlemek mümkündür: Birden çok tipik faaliyet ceza normuyla korunan aynı menfaati ihlale elverişli olmalı ve bu faaliyetler arasında bir zaman birliği bulunmalıdır.³⁸ Bu ölçüt esas alındığında; tamamlanmış ve teşebbüs aşamasında kalmış suçlar ile zarar suçları, tehlike suçları, kasıtlı suçlar, taksirli suçlar, bağlı hareketli suçlar, serbest hareketli suçlar bakımından da hareketin tekliği-çokluğu sorunu çözülmüş olacaktır. Kısacası hedeften ve zamanda birlik kasıtlı suçlar bakımından önemli ölçütler olsa da hareketin tekliği bakımından tüm suçları kapsayan ölçüt; dış faaliyetlerin aynı menfaati ihlale elverişli olması ve aralarında bir zaman birliğinin bulunmasıdır.³⁹ Bu itibarla, sırf davranış suçu olan hırsızlık suçu yönünden de fiilin tekliği bu ölçüt esas alınarak belirlenecektir.

III. Hırsızlık Suçunda Fiilin Tekliği-Çokluğu Sorunu

Kanunun aynı hükmünü ihlale yönelik birden çok tipik faaliyetin, aynı zamanda tek bir kişiye karşı gerçekleşmesi halinde hem hareketin hem de suçun tek olduğu konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. Peki ya kanunun aynı hükmünü ihlale yönelik birden çok tipik faaliyetin (ancak tek bir hareketin), aynı zamanda farklı mağdurlara karşı gerçekleşmesi halinde, yine tek bir suçtan mı söz edilir, yoksa mağdur sayısınca (birden çok) suçtan mı? Bu soru, özellikle bireylere karşı işlenen suçlar bakımından tartışılması gereken bir sorudur.

Bu konuda belirtelim ki hiç şüphesiz, aynı zaman diliminde gerçekleşen ve hukuken himaye edilen farklı kişilere ait olan “bireysel üstün varlıkları ihlal eden”⁴⁰ birden çok tipik faaliyet (ancak tek bir hareket), mağdur sayısınca suça vücut verir. Buna karşılık kanun, bazı hallerde, korunan hukukî varlık veya menfaat hamilinin bir kişi olması ile birden çok kişi olması arasında bir fark gözetmemiştir. Esasen bu husus, korunan hukukî varlığın mahiyeti ile de ilgilidir.⁴¹

³⁸ Mantovani, s. 125, Toroslu/Toroslu, s. 137.

³⁹ Mantovani, s. 126.

⁴⁰ Ör: yaşam hakkı, vücut bütünlüğü, bireysel ve cinsel özgürlük, şeref (Mantovani, s. 464).

⁴¹ Mantovani, s. 464.

Genel hukuk teorisi açısından düşünüldüğünde, toplumsal düzende her bir bireyin dışa yansıyan davranışları diğer bireylerle doğrudan veya dolaylı olarak ilişki içerisinde. Kişinin davranışı doğrudan başka bir kişiye yöneldiğinde kişiler arası doğrudan ilişkiden, davranışın doğrudan yöneldiği şey hayvanlar, bitkiler ve cansız nesneler olduğunda ise kişiler arası dolaylı ilişkiden söz edilir. Örneğin; öldürme fiilinde, failin doğrudan doğruya mağdura yönelik bir davranışı söz konusudur. Öte yandan bir başkasının değerli bir malının tahrip edilmesi halinde, failin davranışı esasen bir nesne üzerinde gerçekleşmekle birlikte dolaylı olarak malın sahibi veya zilyedine de yönelmektedir.⁴²

Hukuk genel teorisi açısından geçerli olan bu yaklaşımı ceza hukukuna uyarladığımızda failin doğrudan doğruya bireylere yönelik davranışlarını dolaylı olarak bireylerle ilişki kuran davranışlarından ayırmak gerekir. Şayet failin suç teşkil eden davranışı doğrudan doğruya başka bir kişiye yönelik ise farklı kişileri hedef alan tek bir davranışın birden çok suça vücut vereceğinde şüphe yoktur. Ancak failin suç teşkil eden davranışı dolaylı olarak diğer kişilere yöneldiğinde, failin tek bir davranışının birden çok suça vücut verip vermeyeceğini belirleyebilmek için ihlal edilen norma bakmak gerekir. Eğer ki normun yorumundan suçun pasif süjesinin bir veya birden fazla kişi olması arasında bir farkın bulunmadığı şeklinde bir anlam çıkarılıyorsa başka bir ifadeyle tek bir hareket birden çok kişiye yönelik olsa bile norm bir kez ihlal edilmiş olacaksa, bu durumda suçun mağduru birden çok olsa bile fiil de suç da tek sayılmalıdır.⁴³

Hırsızlıkta fail tipik davranışı gerçekleştirirken suçun mağduru ile dolaylı bir ilişki kurar. Yani hırsızın davranışı doğrudan taşınır malla, dolaylı olarak ise malın zilyedi veya maliki ile ilişkilidir.⁴⁴ Öte yandan, hırsızlık suçunu düzenleyen TCK m. 141'in lafzından, tipik davranış bakımından taşınır malın bir veya birden çok kişiye ait olması veya

⁴² Hans Kelsen, *Pure Theory Of Law*, Translation from the Second (Revised and Enlarged) German Edition by Max Knight, University of California Press Berkeley and Los Angeles: 1967, s. 24.

⁴³ Mantovani, s. 464.

⁴⁴ Kelsen'in değerli bir malı tahrip eden kişinin malın sahibi ile dolaylı ilişki kurduğunu ifade etmesinden hareketle, benzer yorum hırsızlık fiili bakımından da yapılmıştır (Kelsen, s. 24).

farklı kişilere ait birden çok taşınır malın çalınması arasında bir farkın bulunmadığı da anlaşılmaktadır. Zira normda taşınır bir malın yalnızca “başkasına ait” olması aranmaktadır.⁴⁵ Dolayısıyla, doğrudan doğruya birey ile ilişki kurmayan bir davranışın kime yönelik olduğunun hırsızlık suçunu öngören norm bakımından bir önemi yoktur. Benzer bir durum mala zarar verme suçu bakımından da karşımıza çıkmaktadır. TCK m. 151/1’de⁴⁶ yer alan düzenlemede; “Başkasının taşınır veya taşınmaz malı” ibaresi ile taşınır veya taşınmaz malın bir veya birden çok kişiye ait olması arasında bir farkın bulunmadığı sonucuna varılmalıdır.⁴⁷

Geçmişten günümüze bu konunun yargı kararlarında tartışıldığı ve kimi zaman bu tür durumlarda TCK m. 43/2’nin uygulandığı görülmektedir.⁴⁸ Oysaki bu maddenin uygulanabilmesi için öncelikle ortada birden çok suçun bulunması gerekir. Ne var ki hırsızlık suçunda tek bir hareket birden çok kişinin taşınır zilyetliğini hedef alsa bile suç tektir.

O halde hırsızın bir konutta veya iş yerinde bulunan farklı kişilere ait eşyaları⁴⁹ ya da bir camide bulunan farklı kişilere ait olan ayak-

⁴⁵ TCK m.141’e göre; “Zilyedinin rızası olmadan başkasına ait taşınır bir malı, kendisine veya başkasına bir yarar sağlamak maksadıyla bulunduğu yerden alan kimseye bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası verilir”.

⁴⁶ TCK m.151/1’e göre; “Başkasının taşınır veya taşınmaz malını kısmen veya tamamen yıkan, tahrip eden, yok eden, bozan, kullanılamaz hale getiren veya kirleten kişi, mağdurun şikayeti üzerine, dört aydan üç yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır.”

⁴⁷ Mantovani, s. 462, 464.

⁴⁸ “Sanığın suç tarihinde gündüz vakti müştekilere ait ofise girdiği pantolonlarından paralarını ve cüzdanlarını almaktan ibaret eyleminin, her müşteki için ayrı eylem olmayıp; tek olmayan bu fiillerin hukuken tek bir fiil olarak kabul edilmesi ve nitelikli hırsızlık suçundan tek bir ceza verilmesi ancak; bu tek fiilin birden fazla kişiye karşı işlenmesi nedeniyle verilecek cezaların TCK’nın 43/2. maddesinin yollamasıyla aynı maddenin 1. fıkrası uyarınca artırılması gerektiği gözetilmeden, yazılı şekilde hükümler kurulması”, Yargıtay 13. CD, 2019/11892 E., 2020/2841 K., <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/pf/sorgula.xhtml>, Erişim tarihi: 22.06.2020.

“Müştekilerin öğretmen olarak görev yaptıkları dershanenin öğretmenler odasında bulunan çantalarından para, ehliyet ve kimlik kartlarını çalan sanık hakkında hırsızlık suçundan tek bir hüküm kurularak cezanın 5237 sayılı TCK’nın 43/2 maddesi gereğince artırılması gerektiği gözetilmeden müşteki sayısına ayrı ayrı hükümler kurulması, Bozmayı gerektirmiş”, Yargıtay 13. CD, 2019/7919 E., 2019/18628 K., <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/>, Erişim tarihi: 10.06.2020.

⁴⁹ “Ayrıntıları Ceza Genel Kurulu’nun 06.10.2015 tarih, 2014/2-208 Esas ve 2015/304

kabılları⁵⁰ tek bir hareketle çalması halinde tek bir hırsızlık suçundan dolayı sorumlu olması gerekir. Hemen belirtelim ki uygulamada, failin çaldığı eşyaların başka kişilere ait olduğunu bilebilecek durumda olmadığının anlaşılması veya bildiğinin ispatlanmamış olması halinde, şüpheden sanık yararlanır ilkesi gereği, tek bir hırsızlık suçundan dolayı sorumlu olması gerektiği kabul edilmektedir.⁵¹ Fakat böyle bir durumda failin fiili tek olup birden çok kişiyi hedef almasının bu suç

Karar sayılı ilamındaki “Çalınan eşyalar farklı kişilere ait olsa bile aynı konuttan, aynı zaman diliminde çalınan bu eşyalar üzerinde konutu birlikte kullanan mağdurların müşterek zilyet durumunun söz konusu olacağı, eylemin tek bir hırsızlık suçunu oluşturacağı” ilkesi gereği; eylemin tek hırsızlık suçunu oluşturacağı gözetilmeden, yazılı şekilde 5237 sayılı TCK’nın 43. maddesinden uygulama yapılması suretiyle sanık hakkında fazla ceza tayini”, Yargıtay 17. CD, 2019/350 E., 2019/7372 K., <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/pf/sorgula.xhtml>, Erişim tarihi: 30.06.2020.

⁵⁰ Bu konuda Yargıtay, aynı gün içinde üç ayrı vakitte üç ayrı camiden ayakkabı çalan kişinin, her bir camiden çaldığı ayakkabı bakımından üç ayrı hırsızlık suçu işlemiş olacağına, ancak her bir camide mağdur birden çok olduğundan, TCK m. 43/2 uygulanmak suretiyle üç ayrı hırsızlık suçunun varlığının kabulüne karar vermiştir. Oysaki bir camide birden çok kişinin ayakkabısının çalınması fiili tek bir hırsızlık suçunu oluşturur ve bir suç olduğundan m. 43/2 uygulanamaz. Söz konusu karar şu şekildedir:

“Dairemizin, oy çokluğuyla verdiği 16.01.2012 gün ve 2011/31869 esas ve 2012/778 karar sayılı kararında ise; “üç ayrı vakitte (... aynı gün ikindi, akşam ve yatsı vakitlerinde), üç ayrı camiden olmak üzere, toplam 25 çift ayakkabı çalınması olayında, mağdur sayısınınca (25 ayrı) suç değil; her bir camiden gerçekleştirilen birden fazla mağdura ait ayakkabı çalınması fiili ayrı birer hırsızlık suçu kabul edilip, bu fiillerin mağdurları birden fazla olduğu için, aynı neviden fikri içtima hükümleri uygulanmak suretiyle üç ayrı camiden üç ayrı hırsızlık suçunun varlığı” kabul edilmiştir. Karara konu olayda, gerçek içtima yani mağdur sayısınınca fiil ve hırsızlık suçunun olduğu görüşünün kabulü hâlinde failin, çaldığı 25 çift ayakkabı nedeniyle, en az 25 yıl 200 ay yâni yaklaşık 41 yıl 7 ay ceza alması gerekecektir”, Yargıtay 13. CD, 2019/1768 E., 2019/8106 K., [https://karararama.yargitay.gov.tr/YargıtayBilgiBankasiIstemciWeb/pf/sorgula.xhtml](https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/pf/sorgula.xhtml), Erişim tarihi: 01.06.2020.

⁵¹ “Sanık hakkında hırsızlık suçundan uygulama yapılırken; hırsızlık suçlarında zincirleme suç hükümlerinin uygulanabilmesi için, aynı suçun aynı mağdura karşı müteaddit defa işlenmesi gerektiği, suçun mağdurunun farklı kişiler olması halinde, zincirleme suç hükümlerinin uygulanamayacağı, buna göre sanık çaldığı cep telefonları ve eşyaların birden çok kişiye ait olduğunu biliyor veya bilebilecek durumda ise, mağdur adedince suçun oluşacağı, ancak bunu bilebilecek durumda değilse sanığın eyleminin tek suç olarak kabul edileceği, dava konusu olayda sanığın çalmış olduğu eşyaların farklı kişilere ait olduğunu bilebilecek durumda olmadığının anlaşılması karşısında “şüpheden sanık yararlanır” ilkesi gereğince de sanık hakkında tek suçtan hüküm kurulması gerekirken hatalı nitelendirme ile zincirleme suç olarak kabul edilip yazılı şekilde karar verilmesi.”, Yargıtay 13. CD, 2016/19737 E., 2017/139 K., <https://www.emsal.co/hirsizlik-suclarinda-zincirleme-suc-hukumlerinin-uygulanma-kosullari-supheden-sanik-yararlanir-ilkesi/>, Erişim tarihi: 28.03.2020.

bakımından önemi yoktur.⁵² Teorik açıdan önemli olan bu tartışmayı ispat sorununa indirgemek doğru değildir, mesele daha ziyade normun yorumlanması ile ilgilidir. Birkaç karar üzerinden konuyu tartışmak gerekirse;

Yargıtay'ın bir kararında, bir apartmanın sığınak olarak kullanılan kısmında bulunan eşyaların, burayı kullananların müşterek zilyetliğinde olduğu ve bu nedenle failin mağdur sayısınınca değil, tek bir hırsızlık suçundan dolayı sorumlu olması gerektiği belirtilmiştir.⁵³ Oysaki apartmanın sığınak olarak kullanılan yerinde farklı kişilere ait cüzdan ve cep telefonunun çalınması şeklindeki davranışın tek hırsızlık fiiline vücut vermesinin nedeni bu eşyaların mağdurların müşterek zilyetliğinde bulunmasından ziyade failin aynı zaman diliminde gerçekleşen faaliyetlerinin bilinçli tek bir hedefe yönelik olmasıdır. Yani failin tek hedefi sığınak yerindeki malları (cüzdan ve cep telefonlarını) çalmaktır. Ayrıca hırsızlık suçunu öngören normun tek bir hareketle ihlali bakımından malın kime ait olduğunun önemi yoktur. Yani, bu suç yönünden, normun bir kez ihlali bakımından, mağdur sayısı önemli değildir.⁵⁴ Bununla birlikte, farklı kişilere ait eşyaların aynı yerde bulunması, bu eşyalar üzerindeki zilyetliğin de müşterek olduğunu göstermez.

Benzer durum konutta işlenen hırsızlık suçları bakımından söz konusudur. Konutta işlenen hırsızlık fiillerinde malın kime ait olduğu bir önem taşımaz. Fail tek bir hırsızlık suçundan dolayı sorumlu olur, yeter ki failin tek bir hareketinden söz edilebilsin.⁵⁵ Kaldı ki, aynı ko-

⁵² Mantovani, s. 464.

⁵³ "Sanığın suç tarihinde gündüz vakti apartmanın dış cephe kaplamasında çalışan işçilerin üstlerini değiştirmek için kullandıkları binanın sığınak kısmında bulunan pantolonlarının ceplerinden cüzdanlarını ve müşteki ...'e ait cep telefonunu çalması şeklinde gerçekleşen eylemde, suça konu yerin sığınak dairesi olması sebebiyle eşyaların farklı kişilere ait olduğunu bilse dahi, ortak hakimiyet ve müşterek zilyetlik kuralı gereği sanık hakkında tek bir hırsızlık suçundan hüküm kurulması gerekirken hatalı nitelendirme ile üç ayrı hırsızlık suçundan hüküm kurulması, Bozmayı gerektirmiş, sanık ...'ın temyiz itirazı bu bakımdan yerinde görülmesi olduğundan, hükümlerin açıklanan nedenle isteme aykırı olarak bozulmasına, 05.12.2019 tarihinde oybirliğiyle karar verildi", Yargıtay 13. CD, 2019/6083 E., 2019/17809 K., <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemci-Web/>, Erişim tarihi: 28.03.2020.

⁵⁴ Mantovani, s. 464.

⁵⁵ Failin belli bir hedefe yönelik olan ve aynı zamanda gerçekleşen birden çok tipik faaliyeti, tek bir hareket olarak kabul edildiğinden, ayrıca mağdur sayısının hır-

nutta birlikte yaşayan kişiler, birbirlerinin şahsî eşyalarının tümünü bilmek zorunda değildir. Bilinmeyen eşyalar bakımından müşterek zilyetlikten söz etmek mümkün olmayacaktır, ancak müşterek zilyetlikten söz edilememesi nedeniyle tek bir hırsızlık suçunun oluşmadığı da kabul edilemez.

Doktrinde, farklı kişilere ait malları taşıyan nakliye kamyonundan söz konusu eşyaların çalınması veya vestiyer görevlisine bırakılan farklı kişilere ait paltoların çalınması halinde tek bir hırsızlık fiilinden söz edilmesi gerektiği belirtilmiş olup bunun nedeni; vestiyer görevlisinin veya kamyon şoförünün eşyaların zilyedi durumunda olmasına dayandırılmıştır.⁵⁶ Şüphesiz, bu kişilerin zilyet olması nedeniyle de tek bir fiilden söz edilir. Ancak failin davranışının aynı zamanda ve aynı hedefe yönelik olması, hırsızlık suçunu öngören normun bir kez ihlali bakımından yeterlidir⁵⁷ ve bu kişiler eşyaların zilyedi durumunda olmaları dahi aynı sonuca ulaşılması gerekir.

Gerçekten, tipik faaliyetler bilinçli bir hedef doğrultusunda olmazsa veya araya zaman aralığı girerek gerçekleşirse failin tek bir hareketinden söz edilemez. Örneğin; kimse yokken bir spor salonunun soyunma odasına girip fırsattan yararlanmak isteyen ve amacı ekonomik değeri olan, kolayca paraya dönüşebilecek şeyler bulmak olan failin, mağdurların çantalarını karıştırıp her bir çantanın içinden ayrı ayrı cep telefonu gibi özel eşyaları çalması halinde, tek bir hareketten söz edilemez. Zira burada tipik faaliyetler bilinçli bir hedefe yönelik değildir. Fail fırsattan yararlanmak ve paraya dönüştürülebilecek ekonomik değeri olan mal bulabilmek için her defasında yeniden karar vererek mağdurlara ait çantaları karıştırmış ve yeni bir hırsızlık suçu işlemiştir. Böyle bir durumda mağdur sayısının suçtan söz edilir.⁵⁸

sızlık suçunu öngören normun bir kez ihlali bakımından bir önemi bulunmadığından, ortada tek bir suçun olduğunu belirtmek gerekir (Mantovani, s. 464).

⁵⁶ Özgenç, s. 622.

⁵⁷ Mantovani, s. 464.

⁵⁸ “Sanığın, mağdurların antrenman yaptıkları spor salonuna hırsızlık amacıyla gelecek soyunma odasındaki bankların üzerinde ve dolapların içinde bulunan, basketbol antrenmanı yapan mağdurlara ait çantaları karıştırıp her bir mağdurun çantasından cep telefonlarını çaldığı olayda; dört ayrı çantada bulunan cep telefonlarının ayrı ayrı çalınması nedeniyle doğal anlamda tek bir fiilden bahsedilemeyeceği, her bir hareketin ayrı ayrı neticeleri meydana getirdiği, kaldı ki, eylemlerin gerçekleştiriliş şekli itibarıyla da hukuki anlamda tek bir fiilin söz konusu olmadığı, sanığın, ekonomik değeri olan ve kolayca paraya dönüştürebileceği bir

Buna karşılık; failin hedefi soyunma odasına girip mağdurların belirli eşyalarını (örneğin çantalarını veya cep telefonu ve cüzdanlarını) çalmak olsaydı, hareketin ve fiilin tekliğinden söz edilirdi ve fail tek bir hırsızlık suçundan dolayı sorumlu olurdu.

Benzer şekilde, bir apartmanda farklı dairelerin önünde bulunan ayakkabıları fırsattan yararlanarak çalan failin de tek bir hırsızlık fiilinden söz edilemez.⁵⁹ Zira, aralarında kısa bir zaman olsa bile failin faaliyetleri bilinçli bir hedefe yönelik değildir. Önünde ayakkabı bulunan her daireden birkaç çift ayakkabı çalmak, failin önüne çıkan fırsattan yararlanmasından başka bir şey değildir. Bu nedenle, böyle bir durumda da tek bir hırsızlık fiilinden değil, önünden ayakkabı çalınan daire sayısınca hırsızlık fiilinden söz edilir. O halde, zaman aralığı az olsa dahi faaliyetlerin bir hedefe yönelik olup olmadığının tespiti hırsızlık suçunda hareket sayısının ve dolayısıyla fiil sayısının tespiti bakımından çok önemlidir. Bu ise her olayda somut olayın koşullarına göre değerlendirilecektir. Somut olayda failin birden çok kişiye yönelik tek bir fiilinden ve dolayısıyla tek bir hırsızlık suçundan söz edilmesi halinde, bu durum hâkim tarafından cezanın tayininde göz önünde bulundurulmalıdır.

IV. Sonuç

Toplum düzeninde her bir bireyin dışa yansıyan davranışları diğer bireylerle doğrudan veya dolaylı olarak ilişki içerisinde. Kişinin davranışı doğrudan başka bir kişiye yöneldiğinde, kişiler arası doğrudan ilişkiden söz edilirken, davranışın doğrudan yöneldiği şey

şeyler bulabilmek amacıyla her bir mağdurun çantasını bulduğu fırsattan yararlanarak yeni bir kararla ayrı ayrı karıştırıp ayrı ayrı hareketler ile suça konu cep telefonlarını çaldığı, buna göre, soyunma odasında bulunan ve içinde kıyafetler ile cep telefonları olan çantaların farklı kişilere ait olduğunu bilebilecek durumda olan ve eylemleri arasında sübjektif bir bağlantı da bulunmayan sanık hakkında zincirleme suç hükümlerinin uygulanmasının mümkün bulunmadığı", Yargıtay CGK, 2019/98 E., 2019/661 K., <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/>, Erişim tarihi: 24.03.2020.

⁵⁹ "Aynı apartman binasında ayrı dairelerde ikamet eden mağdurların dairelerinin giriş kapıları önünde bulunan ayakkabıları çalan suça sürüklenen çocukların her bir mağdur yönünden ayrı ayrı cezalandırılması gerektiği gözetilmeden, zincirleme tek bir hırsızlık suçunun oluştuğunun kabulüyle yazılı şekilde suça sürüklenen çocuklar hakkında eksik ceza tayini", Yargıtay 13. CD, 2019/6327 E., 2019/15603 K., <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/>, Erişim tarihi: 30.03.2020.

hayvanlar, bitkiler ve cansız nesneler olduğunda, kişiler arası dolaylı ilişkiden söz edilir. Genel hukuk teorisine ait bu yaklaşım ceza hukukuna uyarlandığında; failin doğrudan bireylere yönelik olan davranışlarını, dolaylı olarak bireylere yönelik olan davranışlarından ayırmak gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır. Şayet failin suç teşkil eden davranışı bireyle dolaylı ilişki kuruyorsa, yani doğrudan değil ancak dolaylı olarak bireye yönelikse, bu durumda failin tek bir davranışın tek bir suça vücut verip vermeyeceğini belirleyebilmek için ihlal edilen norma bakmak gerekir. Normun yorumundan suçun pasif süjesinin bir veya birden çok olması arasında bir farkın bulunmadığı anlaşıyorsa, yani bu durumda dahi norm bir kez ihlal edilmiş olacaksa, mağdurun çokluğuna rağmen tek bir suçun olduğu kabul edilmelidir. İşte hırsızlık suçunu öngören norm bakımından durum böyledir. Bu suçta failin davranışı doğrudan taşınır malla, dolaylı olarak da malın zilyedi veya maliki ile ilişkilidir. Ayrıca, hırsızlık suçunu düzenleyen TCK m. 141'in yorumundan; tipik davranış bakımından taşınır malın bir veya birden çok kişiye ait olması veya farklı kişilere ait birden çok taşınır malın çalınması arasında bir farkın bulunmadığı anlamı da çıkarılmaktadır. O halde; doğrudan bireyle ilişki kurmayan tipik davranışın kime yönelik olduğunun bu suç bakımından bir önemi yoktur, tipik hareket tek ise fiil de suç da tektir.

Kaynakça

Kitaplar

- Alacakaptan Uğur, Suçun Unsurları, Sevinç Matbaası, Ankara, 1975
- Antolisei Francesco, Manuale di Diritto Penale, Parte Generale, Giuffrè Editore, Milano, 2003
- Antolisei Francesco, Manuale di Diritto Penale, Parte Speciale-I, Giuffrè Editore, Milano, 2016
- Carrara Francesco, Programma del Corso di Diritto Criminale, Parte Generale, Vol. I, Casa Editrice Libreria "Fratelli Cammelli" (Raffaello Conti, Proprietario), Firenze, 1897
- Delitala Giacomo, "il Fatto" nella Teoria Generale del Reato, Cedam, Padova, 1930-VIII
- Florian Eugenio, Parte Generale del Diritto Penale, Terza Edizione, Rinnovata, Volume I, Casa Editrice, Dottor Francesco Vallardi, Milano, 1926
- Giovanni Fiandaca/Enzo Musco, Diritto Penale Parte Generale, Quinta Edizione, Zanichelli Editore, Bologna, 2007

- Giurati Giovanni, *Trattato di Diritto Penale, Delitti Contro la Proprietà*, Volume XI, Milano, 1913
- Giuseppe Bettiol, *Diritto Penale, Parte Generale*, Nona Edizione, Cedam, Padova, 1976
- Hafizoğulları Zeki/Özen Muharrem, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, US-A Yayıncılık, Ankara, 2019
- Hafizoğulları Zeki/Özen Muharrem, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Kişilere Karşı Suçlar, US-A Yayıncılık, Ankara, 2016
- Kayıhan İçel, *Suçların İçtimaı (Genel Bilgiler-Fikrî İçtima-Müteselsil Suçlar-Görünüşte İçtima)*, Sermet Matbaası, İstanbul, 1972
- Kelsen Hans, *Pure Theory of Law*, Translation from the Second (Revised and Enlarged) German Edition by Max Knight, University of California Press Berkeley and Los Angeles: 1967
- Koca Mahmut/Üzülmez İlhan, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Adalet Yayınevi, Ankara, 2018
- Kunter Nurullah, *Suçun Maddî Unsurları Nazariyesi*, İsmail Akgün Matbaası, İstanbul, 1954
- Maggiore Giuseppe, *Principi di Diritto Penale*, Vol. I: Parte Generale, Nicola Zanichelli Editore, Bologna, 1937-XV
- Mantovani Ferrando, *Diritto Penale, Parte Generale*, IX Edizione, Cedam, 2015
- Manzini Vincenzo, *Trattato di Diritto Italiano*, UTET, Torino, 1961
- Oğuzman Kemal/Seliçi Özer/Oktay Özdemir Saibe, *Eşya Hukuku*, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2009
- Özgenç İzzet, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 14. Bası, Seçkin Yayınevi, 2018
- Petrocelli Biagio, *Principi di Diritto Penale, Corso di Lezione Universitarie*, Introduzione-la Norma Penale-il Fatto, Vol. 1, Cedam, Padova, 1943
- Toroslu Nevzat, *Cürümlerin Tasnifi Bakımından Suçun Hukukî Konusu*, Savaş Yayınevi, Ankara, 2019
- Toroslu Nevzat/Ersoy Yüksel, “Kanunlaşmaması Gereken bir Tasarı”, TBB, *Türk Ceza Kanunu Reformu İkinci Kitap (Makaleler, Görüşler, Reformlar)*, TBB Yayınları: 71, Ankara, 2004
- Toroslu Nevzat/Toroslu Haluk, *Ceza Hukuku Genel Kısım*, Savaş Yayınevi, Ankara, 2019
- Toroslu Nevzat, *Ceza Hukuku Özel Kısım*, Savaş Yayınevi, Ankara, 2019

İnternet Kaynakları

<https://karararama.yargitay.gov.tr>
<https://www.emsal.co>

Mahkeme Kararları

Yargıtay 17. CD, 2019/350 E., 2019/7372 K.
 Yargıtay CGK, 2007/6-195 E., 2007/197 K.
 Yargıtay 13. CD, 2019/11892 E., 2020/2841 K.

Yargıtay 13. CD, 2019/7919 E., 2019/18628 K.

Yargıtay 17. CD, 2019/350 E., 2019/7372 K.

Yargıtay 13. CD, 2019/1768 E., 2019/8106 K.

Yargıtay 13. CD, 2016/19737 E., 2017/139 K.

Yargıtay 13. CD, 2019/6083E., 2019/17809 K.

Yargıtay CGK, 2019/98 E., 2019/661 K.

Yargıtay 13. CD, 2019/6327 E., 2019/15603 K.